

امضای امیر بر معاهده دیورند

عبدالباري جهاني

درین روز ها، که محمد محقق از کیسه خلیفه بخشیده و خط دیورند را به حیث سرحد قانونی بین افغانستان و پاکستان دانسته است، غوغای مطبوعاتی، درزمینه، برپا گردیده است. بعضی از مورخین، از جمله مرحوم پوهاند داکتر محمد حسن کاکړ، به این عقیده هستند که در پای این سند یا معاهده دیورند امضای امیر عبدالرحمن خان موجود نیست. دیروز در فیسبوک دیدم که یک کسی گویا معاهده دیورند را با امضای امیر عبدالرحمن خان کاپی نموده و به نشر سپرده و به این ترتیب گویا ادعاهای مورخینی را رد نموده که منکر وجود چنین ادعا بوده اند.

متوجه باید بود که در دنیای تکنالوجی امروز امکان جعل نمودن هر قسم اسناد موجود است و کسانی که با واقعیت امر آشنایی ندارند به زودی و سادگی میتوانند اغوا شوند. البته بر همگان معلوم است که امیر عبدالرحمن خان از سواد بهره نداشت و قسمیکه شخص امیر د سوانح عمری خود اعتراف نموده که در سن بسیار پیشرفته توانست که خواندن متن را یاد بگیرد، مورخین و محققین هم به همین عقیده هستند که امیر سواد نداشت و سوانح عمری او مسمی به تاج التواریخ را سرمنشی او سلطان محمد خان برای او به رشته تحریر کشیده است. امیر عادت داشت که بعضی از قوانین را شخصاً میخواند و ماده به ماده صحه میگذاشت. وقتی ملاحظه شد های او را در پای مواد «
اساس القضاة» می بینیم ملاحظه

گردید بجز اینکه لایق بود و حضرت ظل آلهی زیر این
قاعده رقم فرمائید معاقب خواهد گردید
حج السنه فقط

قاعده سوم

همچنانکه رشوت بر قاضی حرام است هدیه گرفتن نیز بر قاضی
حرام است. هدیه در اصطلاح فقها مال است که بی شرط بکس دور
آن مال را گویند بشرط معاونت داده شود پس بر قاضی لازم است
هدیه علی الخصوص از کسانی که دعوی داشته باشند اجتناب نماید
حج السنه فقط

قاعده چهارم

میکنیم که امیر حتی سواد کافی برای ملاحظه شد نداشت چه رسد به امضای سند.

محکم دلائل سے مزین و متنوع ومنفرد موضوعات پر مشتمل مفت آن لائن مکتبہ

قاعدہ ششم

رشوت چنانکہ بر قاضی حرام ہے بر مفتی نیز حرام ہے
اما قبول ہدیہ و اجابت دعوت خاصہ برای مفتی جائز ہے زیرا
مفتی در حقیقت مشاور قاضی ہے و اظہار حکم مینماید پس لازم است
کہ مفتی از گرفتن رشوت اجتناب لازم شمارد و اگر بالفرض
مترتب این امر گردد البتہ بسزائی کہ حضرت نخل
آہی زیر این قاعدہ رقم فرمائید معافت خواهد کردید

محکم دلائل سے مزین و متنوع ومنفرد موضوعات پر مشتمل مفت آن لائن مکتبہ